SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 1.) ZONDAG DEN 3den AUGUSTUS. (Ao. 1828.)

SURINAME.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

PARAMARIBO, *den* 2den *Augustus.* — Het zal onzen geachten lezeren voorzeker niet ongevallig zijn, dat wij dit rubriek van ons dagblad openen met een oogwenk te slaan op het voor deze Volkplanting zoo allerbelangrijkste tijdstip, waarop wij ons thans bevinden. Immers elk, dien het welzijn en de bloei dezer gewesten ter harte gaan, zal, hij zij inboorling of vreemdeling, zich verheugd hebben, dat onze geëerbiedigde Koning zich zoo veel aan Hoogstdeszelfs West-Indische bezittingen heeft laten gelegen liggen, om tot herstel van den kwijnenden toestand, waarin een zamenloop van onderscheidene omstandigheden, die, zoo het scheen, door gewoone menschelijke voorzorg niet te vermijden waren, dezelve van lieverlede gebragt had, eenen Commissaris Generaal te benoemen en naar herwaards af te vaardigen, die, als Hoogstdeszelfs onmiddelijke vertegenwoordiger, met het opperste gezag bekleed, gedurende zijn verblijf alhier, door zijne tegenwoordigheid in staat gesteld werd, zelf te oordeelen, zelf te handelen, en ware het mogelijk, de verdroogde bronnen van welvaart tot hunne vorige levendigheid terug te brengen. — Wie zal dan ook tevens, nu wij het tijdstip bereikt hebben, dat die hooge Persoon, na de voornaamste regelingen alhier en elders bewerkstelligd te hebben, onze Kusten weder verlaten heeft, niet met belangstelling terug denken aan de hooge betrekking, die Z. E. eenmaal onder ons bekleedde.

ij achten het onze taak niet hier te …erzoeken, in hoe verre de plaats ge… hebbende veranderingen in het be… …naar als anderzins de ingezetenen dezer …lkplanting eene gegronde oop moeten … voeden, dat, van welk zijde ook …schouwd, de zorg voor lt algemeen …ang het hoofddoel dezer ending ge…est is. Genoeg, wij hebben verordenin… …n zien plaats grijpen, die, de plaats …dende van instellingen, die echts hare …rdiensten van hare oudheid chenen te …tlenen, niet missen kunnen an de ge…wenschte resultaten op te leen.

Z. E. de Heer Generaal Maj. JOHAN…ES VAN DEN BOSCH, op w de keus …an Zijne Majesteit ten dezen gien was, …eeft gedurende een verblijf van drie …aanden onafgebroken aan bereiking …an dat doel gearbeid, en wel de vroegere hooge betrekkingen armede Z. E. te voren bekleed was, zijne algemeen erkende kunde, welch tot …jna alle vakken van wetenschap strekt, …ijn veel omvattende genie, … …g oordeel blijven den ingezet dezer …westen tot eenen ontwijfel waar…g, dat de belangens dezer kplan… in geene betere handen evolen …len geweest zijn.

…et leedwezen zagen wij Zijne Ellen…op gisteren met hoogstdeszelf betrek…n en zijn overig gevolg …kken. …ig, doch tevens aandoenlijk was het …blik, waarop Zijne Excel. onze …n verliet. Ten 11 ure in de … van het Hoog Geregtshof Zijne …lentie den Heer Gouverneur … …an het hoofd, het Hof v… …iminele Justitie, de leden het …ente Bestuur, die van de … …leine zaken, de officieren … … staf van Z. M. Brik *de …r*, ter reede liggende, als ook … …erij en van het 27ste battal… …ich naar het Gouvernement, terwijl intusschen zoo wel de drie afdeelingen der Schutterij van *Paramaribo* als het garnisoen geschaard was langs den weg, dien Zijne Excellentie moest nemen, om zich naar den waterkant te begeven. Op het oogenblik, dat Zijne Excellentie, gevolgd van de voornoemde autoriteiten, de tentboot genaderd was, welke bestemd was, om den overtogt te doen naar Z. M. Brik *de Zwaluw*, welke eenige dagen te voren de rivier van *Suriname* was afgezakt tot de Fortresse *Nieuw Amsterdam*, werd Z. E. door het Fort *Zeelandia* begroet met 21 schoten, welke onmiddelijk beantwoord werden aan boord van de *Panter*, welke brik intusschen met het scheepsvolk in het want paradeerde. Eene ontzagchelijke menigte volks vóór de vengsters der naburige huizen en op het Plein vergaderd, bragt, door het wuiven met de hoeden en zakdoeken hunne laatste afscheidsgroete aan Z. E. toe, het geen door Z. E. minzaam beantwoord werd. — De opregte wensch van alle weldenkenden achtervolge Z. E., dat hij, zijne allerbelangrijkste zending volbragt hebbende, voorspoedig in het Moederland met Hoogstdeszelfs betrekkingen en verder gevolg moge aanlanden, en de goedkeuring van zijnen Hoogen Zender, met de zegeningen van allen, die belang in deze Volkplanting stellen, in de ruimste mate moge wegdragen.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand Julij zijn geboren:

Van het Mannelijk geslacht	11	personen.
Van het Vrouwelijk »	6	»
	17.	
Van het Mannelijk geslacht	7	»
» » Vrouwelijk »	10	»
	17.	

Getrouwd: 2 paren.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 31 Julij, het Schip *Maria*, Kapt. F. H. ZEILSTRA, in 46 dagen van Amsterdam. Passagiers: de heeren *C. A. T. Cordua*, *A. G. Bokland*, *E. J. Swebilius*, *A. P. Muller* *A. L. Broekman*, en Mej. *Charl. Otticvar* en hare kinderen.

UITGEZEILD.

Gedurende de maand Julij.

Naar *Amsterdam*:

Het Schip *Noord Holland*, Kapt. H. K. RUYL, lading: 504,893 p. Suiker, — 14,255 p. schone en 1860 p. vuile Katoen.

Het Schip *Hesperus*, Kapt. P. S. MATZEN, lading: 300,469 p. Suiker, — 3320 p. heele - en 4040 p. gebr. Koffij, — 11,735 p. schone Katoen, — 1490 p. oud Koper, — 615 p. oud Lood, — 2 pakken Laken.

Het Schip *Maria*, Kapt. A. HULSEN; lading: 650,634 p. Suiker. — 1125 p. heele Koffij, — 29,615 p. schone - en 3190 p. vuile Katoen.

Het Schip, *de Jonge Gerarda Cornelia*, Kapt. J. SMITH, 397542 p. Suiker, — 36,385 p. schone Katoen.

Het Schip *Edams Welvaren*, Kapt. H. ROLFF, lading: 326,720 p. Suiker, — 27,015 Cacao.

Het Schip *Sophia Maria*, Kapt. G. L. RÖPERHOFF; lading: 540,105 p. Suiker, — 7655 p. schone - en 12,250 p. vuile Katoen, — 21,939 p. Cacao, — 3612 p. oud Koper, — 2427 p. Lood.

Het Schip *Paulina*, Kapt. STRUYK; lading: 259,560 p. Suiker, — 5035 p. schone - en 2130 p. vuile Katoen.

Het Schip *de Dageraad*, Kapt. R. C. STADA; lading: 627,320 p. Suiker — 3600 p. schone - en 845 p. vuile Katoen.

Het Schip *de Kolonist*, Kapt. L. WILDSCHUT; lading: 464,104 p. Suiker, — 4295 p. schone - en 3600 p. vuile Katoen, — 7405 p. oud Koper.

Het Schip *Anna Maria*, Kapt. J. D. HAYNES, lading: 308,720 p. Suiker, — 35,825 p. schone Kattoen.

Naar *Rotterdam*:

Het Schip *Alexander*, Kapt. C. DAVEY; lading: 351,793 p. Suiker, — 180,569 p. schone Katoen, — 370 gall. Malassie.

Het Schip *Hesperus*, Kapt. P. H. MULDER; lading: 183,216 p. Suiker, — 3170 p. schone - en 315 p. vuile Katoen.

Naar *Middelburg*.

Het Schip *Sara Agatha*, Kapt. L. M. HOFFMAN; lading: 248,544 p. Suiker, — 2315 p. Cacao.

Mengelwerk.

OVER VERLIGHTING, BESCHAVING EN VEREDELING, door S. E. WIELING.

Leeraar bij de Doopsgezinde Gemeente te Zaandam (*)

1. Ieder tijdperk brengt iets bijzonders mede, en heeft alzoo een eigen karakter, dat het doen en drijven der menschen kenmerkt. Daar zijn zekere geliefkoosde of gehate woorden en uitdrukkingen, die dagelijks van mond tot mond gaan, maar vroeger of later niet alzoo meer gehoord worden. Duizenden en tienduizenden spreken na, wat zij anderen hooren voorzeggen; maar zij slaan dikwerf te weinig acht op de eigenlijke beteekenis dier gezegden. Het half verstaan van uitdrukkingen, die oorspronkelijk een' goeden zin hebben, geeft aanleiding tot wanbegrippen. Zoo worden er strijdige meeningen verspreid, en eerzucht spoort hoogmoedige mens… aan … twisten, die ligt eene nadeelige strekking kunnen nemen.

Tot die woorden, welke veel gebruikt maar niet altijd in eenerlei … worden, ja weleens zeker … … schijnen a… behooren ook *verlichting* en …

Maar wat is dan eigenlijke … en hoedanig zijn hare uitwerkselen? Ieder bijna spreekt daarvan. Men zou dus mogen vooronderstellen, dat de zaak duidelijk en bekend genoeg ware; dit echter schijnt geenzins het geval te zijn. Immers zoo ijverig sommigen voor verlichting zich verklaren, zoo geweldig betoonen zich anderen tegen dezelve. Het werelddeel, dat wij bewonen, wordt boven andere *verlicht* genoemd; en ik geloof, dat hetzelve billijke aanspraak op deze benaming heeft: doch hoe groot is intusschen het verschil van meeningen, zelfs in oorden, waar men op verlichting roemt! Geheel *Europa* heeft zich verdeeld in twee groote partijen. Van de boorden des *Taags* tot aan *Konstantinopel* en van *Napels* tot in het Noorden is er een hevige strijd der begrippen. Waar gij het oog wendt, overal ziet gij eene vreeselijke spanning. Wat beweegt de menschen tot dit rusteloos woelen? en waarom neemt de aanschouwer een zoo levendig deel aan de bedrijven op het groote tooneel der wereld? De oude strijd tusschen licht en duisternis wordt thans weder met nieuwe inspanning van krachten gestreden; terwijl eenigen *verlichting* als de wenschelijkste zaak aanmerken, anderen dezelve als hoogst verderfelijk beschouwen. Men kan overdrijven aan beide kanten, en overdrijving is altijd gevaarlijk, dikwerf nadeelig.

Vreemd intusschen moge het schijnen, dat de nuttigheid van *verlichting* in twijfel getrokken kan worden. De duisternis brengt eene treurige somberheid mede, en is hinderlijk aan de meeste werkzaamheden des levens. Het *licht*, in de natuurlijke wereld, mag men onontbeerlijk noemen. Wat toch is een donkere nacht, waarin geene maan schijnt en geene ster-

(*) Uitgesproken, in Mei 1827, in het Departement *Zaandam* der Maatschappij: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

ren gezien worden? Wordt het pad voor uwen voet door kunstlicht niet kennelijk gemaakt, zoo dwaalt gij ligt af, en verkeert in gevaar des levens. Is er struikelblok of diepte des afgronds te vermijden, gij kunt die geenzins onderscheiden. Roofdieren en menschen, die booshei in den zin hebben, maken van de duisternis des nachts gebruik, om ongemerkt rond te sluipen en hun doel te bereiken. Een el is er ook geenerlei gevaar, welk genoegen biedt u de volslagene donkerheid? Het edelste en onontbeerlijkste zintuig kan u geenen dienst doen. Zonder het licht is Gods schoone schepping grootendeels voor u verloren. De verbazende uitgebreidheid des heelals vertoont zich niet aan uw oog. Gij kunt geenzins de duizenden wereldbollen aanschouwen, die wentelende door het onmetelijk ruim der hemelen rollen, en aan den opmerkzamen de grootheid des Scheppers verkondigen. En op aarde zelve, wat zouden wij, zonder het licht, weten van de schoonheden der natuur, die dagelijks ons omringen? Wie kan ongevoelig blijven bij het aanschouwen van den liefelijken morgenstond? Telkens met verrukking staar ik op die aangename mengeling van kleuren aan de lucht in het oosten bij de uchtendschemering. Volgens begroeten als om strijd den naderenden dageraad. De voorwerpen op aarde worden meer en meer zigtbaar en zijn steeds duidelijker te onderscheiden. Ik verbeeld mij, getuige te zijn van de wording der dingen. Ja, het is alsof eene nieuwe schepping zich ontwikkelt voor mijn oog; en de wijsheid en liefde en grootheid des Makers staan overal in levend schrift te lezen.

Gelijk men het daglicht voor onontbeerlijk in de natuurlijke wereld mag [illegible] de mensch in zijne [illegible] king ook *licht* voor den [illegible] in hoogeren zin te *leven* [illegible] voor volmaking behoor[illegible] eien. Onwetendheid ge[illegible] duisternis van den geest [illegible] een allerlei dwaling en [illegible] Waar licht ontbreekt, [illegible] dier kwijnen. Beroof den [illegible] de gelegenheid, om in ver[illegible] standts te deelen; wat zal er van hem worden? Zonder eene zekere mate van kennis zoude hij niet eens in staat zijn, om te voorzien in de eerste behoeften des levens. Hem ontbreekt die ingeschapene natuurdrift, waardoor het dier veilig wordt geleid tot het doel van zijn aanwezen. Als schepselen van hoogeren rang hebben wij het vermogen der rede ontvangen, en moeten velerlei kundigheden aanleeren, om in verschillende betrekkingen te worden, wat wij behooren te zijn. Is onderhoud van dierlijk leven niet het eenige of hoogste doel van des menschen bestaan op aarde, zoo heeft hij naar vermeerdering van kennis te streven. Moge dezelfde mate van uitgebreide wetenschap ook al niet verkrijgbaar of noodzakelijk voor ieder zijn, ik houd het evenwel voor een groot ongeluk, dat iemand geheel onkundig is of verkeerde begrippen heeft aangaande zaken, die op zijn genoegen, op zijne tevredenheid, op zijn welzijn naar ligchaam en geest betrekking hebben. Ja, M. H.! verlichting des verstands is altijd wenschelijk, en brengt geenszins die gevaren of nadeelen mede, waarvoor de tegenstanders schijnen te vreezen. Hoe toch zoude het kwaad kunnen zijn, dat wij de dingen in het licht beschouwen, en dus naar waarheid over dezelve oordeelen? Wanneer men eenstig het goede wil, heeft de duisternis noch voordeelen, noch aangenaamheden. Licht, daarentegen, is op velerlei wijze nuttig, zoo in de zedelijke, als in de natuurlijke wereld. Door middel van hetzelve kan men zien, *wat* er is, en *hoedanig* het is.

[*Het vervolg in onze aanstaande.*]

ADVERTISSEMENTEN.

Pro Justitia.

De Regtbank van Kleine Zaken der Kolonie *Suriname*, brengt ter kennisse van de Ingezeten, dat te beginnen met Maandag den vierden Augustus aanstaanden hare teregt zittingen gehouden zullen worden alle Maandagen en Donderdagen, des voormiddags ten negen ure, in de zaal van het lokaal van den Hove van *Civiele* en *Krimineele Justitie* in dewelke te voren gehouden werden de Vergaderingen van het Kollegie van Kleine Zaken.

Voorts informeert de Regtbank allen en een iegelijk, die eenige vorderingen hebben ten laste van derden; tot welker voldoening zij vermeenen moeten, regtsmiddelen te moeten aanwenden, dat zij zich dadelijk, en in vervolg van tijd, alle Dingsdagen, (invallende onvermijdelijkheden uitgezonderd, als wanneer daartoe dagelijks gelegenheid zijn zal) kunnen vervoegen ten huize van den Griffier a. i. dezer Regtbank, wonende in de *Domine Straat*, naast het Kantoor der Venduen; van wien zij de noodige aanwijzingen zullen erlangen hoe zij in het aanleggen en voortzetten hunner regtsvorderingen zich zullen hebben te gedragen.

Paramaribo den 1e. Augustus 1828.

De President a. i. der Regtbank van Kleine Zaken.

C. P. MIRANDOLLE.

Ter Ordonn. van denzelven,

De Griffier a. i.

F. G. VLIER.

Achtervolgens den last vervat bij eene resolutie van den Hove van *Civiele Justitie* dezer Kolonie de dato 24 Julij 1828, verleend op zekere Rekweste door JOHAN FRIDERICH OHLAND, aan Zijne Excellentie, den Heere Schout bij Nacht, Gouverneur Generaal over de gezamenlijke Nederlandsche West-Indische Bezittingen, verzoekende surcheance van betaling, generale ontslagen en executien voor den tijd van twaalf maanden; (welk Rekwest door Hoogstdezelve aan welgemelde Hove is gerenvoijeerd ten fine Z. E. daarop te dienen van consideratien en advies, met verzoek tevens om hangende de deliberatien daarover, alle geregtelijke vervolgingen tegens den Rekwestrant te houden in staate en Surcheance) zoo worden bij deze alle de Crediteuren van gemelden JOHN FRIDERICH OHLAND opgeroepen, om op Maandag den achttienden Augustus eerstkomenden, des voormiddags te acht ure, te compareren voor Heeren Kommissarissen uit den Hove van *Civiele* en *Krimineele Justitie* dezer Kolonie, die hunlieden, met en benevens den Rekwestrant zullen hooren en den Rade rapport doen, om op het voorsz. verzoek te worden geadviseerd, als zal bevonden worden te behooren.

En strekt verder ter kennisse, dat inmiddels hetzelve Rekwest en bijlagen, voor de daarbij belanghebbenden, ter Griffie van den Hove, zal ter visie liggen.

Paramaribo den 1 Augustus 1828.

VLIER Jr.

Procr.

In de maand April 1829, zal te *Amsterdam* door de Makelaars G. BLANKE en Zoon, JOOST ROELOFS, ALBERTUS KERSGES en C. EILERMAN Jacs. Zn. in publieke veiling verkogt worden, de Coffij en Cacao Plantagie *Susannasdaal*, en de Coffij Plantagie *Philipsdaal* beide gelegen in deze Colonie, ten wiens opzichten voorloopig informatien zijn te bekomen bij voorn. Makelaars, terwijl de veil-condition in tijds ter lezing zullen liggen bij de Notarissen VAN HOMRIGH en COMMELIN te *Amsterdam*, en alhier bij de ondergeteekenden, mede met het geven der voorlopige informatien belast.

Paramaribo den 2 Augustus 1828.

C. L. WEISSENBRUCH. qq.

O. EILERS. qq.

D. J. LOTH
PRESENTEERT TE KOOP:

Boter, Boljans, Saucijsjes, Hammen, Vleesch, gerookte Osse Tongen, Elstukken, Zoete & Patent Olie, Anchovis, Zuurgoed, gedroogde Vruchten, Amandelen in doppen bij 't ℔, versche Taarten in blikke dozen, Eng: Mosterd, Azijn, Wit en Bruin Bier, Pale Ale, Genever, Brandewijn, beste Rum in Demijeans, Madeira, Rood, Muscaat, Malaga, Champagne en Rhijnsche Wijn, Seltzerwater, Broodsuiker, fijne Likeuren, Thee, Specerijen, Sigaren in Kistjes, Zweedsche Azijn, beste Zeep, fijne [illegible], Jongens & Kinderen Hoeden, Eng. Schoenen, Kousen, Boekjes, Streep, Meel, gemaakte Broeken en Boerenpenen, fijn gesloten & Ordinaire, Water, Wijn & Likeur Glazen, Schrijfboeken, Pistolen, koffij Kannen, [illegible], Schilderijen, [illegible] Koord, [illegible]

C ORDUA & ROLLDE[illegible] ontvangen per [illegible] Boter in 15 ℔ vaties, Z. B. [illegible] Edammer, en Limburger Kaas, [illegible] rout Vleesch, Spek, Worst [illegible] Osse Rollen, Elten Stukken, [illegible] gen, gerookte Deensche [illegible] Boeren Boontjes &c.— [illegible] Meel, Madera, Cerés, [illegible] in Schenken, [illegible] in Calcutta, [illegible]

Het [illegible] zeer [illegible] fijne, [illegible] ren, Cattalences en [illegible] in onderscheidene kleuren en kwal[illegible] zwarte [illegible] voor Vesten en [illegible] witte, gekleurde, zwarte zijde [illegible] Oostindisch Neires en andere [illegible] zwart en een Zaweel, zwarte [illegible] Dhoria, Pis, Virtens [illegible] soorten, [illegible] Garen en Linten, [illegible] Catoenen Lingerie, Boekjes, Koff[illegible] en vele andere manufacturen.

[illegible] Yzer en Blik waaren, [illegible] Schoen, Kaptoorbehoeften, [illegible] Olie, Verfwa[illegible] Buskruit, Broodsuiker en vele andere Goederen meer.

K[illegible] P. L. KERKHOVEN voor[illegible] het Kof Schip *Joanna* [illegible] vóór of op den [illegible] naar *Amsterdam* te [illegible]

Par[illegible] den 30sten Julij 1828.

K[illegible] P. C. STACHOUW [illegible] het gekoperde [illegible] *de Jonge* [illegible] September [illegible] naar *Amsterdam* [illegible] vracht van [illegible] solide tegen 3½ pCt.

Verzoekt Heeren Planters en Kooplieden [illegible] Producten in tijds aan hoord te zenden; heeft ook goede accommodatien voor Passagiers.

Par[illegible] den 24 Julij 1828.

Te [illegible] op zeer favorable conditi[illegible] [illegible] is en Erf gelegen in de *Heere Straat* No. 26 te bevragen bij

E. BAREND.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Drukkerij van J. J. ENGELBRECHT.